1

JANUÁR 1991

Ponožkový vrah sa prvýkrát ozval v októbri minulý rok. Chlapci z oddelenia vrážd netušili, že premiéru už má dávno za sebou, že v Nemecku a Holandsku zanechal za sebou tri obete a domov sa vrátil len preto, lebo mu priháralo za zadkom. A, samozrejme, aj preto, aby pokračoval v zúrivom vyčíňaní.

Druhýkrát sa prejavil dva dni po Silvestri v ubytovni ZDROJ-a. Jednou ranou dve muchy, presnejšie, štyrmi ranami dreveným kolom ubil štrnásťročného Juraja, ostatné venoval jeho matke Anne. Aj tu nechal dve čierne ponožky, práve tu si vyslúžil prezývku ponožkový vrah.

Tretí útok o týždeň nato žena prežila, no len preto, lebo Janka bola mladá, svižná, vyšportovaná, a hlavne ovládala karate. Ubránila sa, a hoci vážne zranená, o život zabojovala tak urputne, že útočníka zranila na najcitlivejšom mieste – chňapla ho do rozkroku, trhla, mykla, zatočila... Možno práve to jej zachránilo život.

Z detektíva Richarda Krauza si už nikto nerobil žarty. Mladý člen mordparty si od prípadu k prípadu získaval čoraz viac úcty a uznania zo strany starších kolegov. Už dávno si všimli, že má výborný pozorovací talent a schopnosť analyzovať, kombinovať, predvídať – vlastnosti, ktoré sú pri riešení kriminalistických rébusov viac ako vítané.

Nikto si už z neho nerobil žarty, hoci tvrdil presne to isté, čo na začiatku – baví ho to, bude sa k nám vracať, nezbavíme sa ho, kým ho nezastrelíme alebo nedostaneme, a na to, aby sme ho dostali, potrebujeme založiť špecializovaný vyšetrovací tím.

„Špecializovaný vyšetrovací tím!“ zvýskol Mayor, šéf oddelenia vrážd. „Čo ste sa všetci zbláznili!? Okamžite sa toho chytia novinári, vymyslia si fantóma, čo sa po nociach zakráda mestom a vraždí ženy na počkanie! Vypukne panika! Chcete paniku v meste? Mám sa spýtať riaditeľa, či chce paniku v meste? Je tu niekto, kto pozná odpoveď?“

Nikto sa neprihlásil, no odpoveď poznali všetci.

„Ideme do toho sami, žiadny tím!“ rozhodol šéf. „Snažte sa, kombinujte, hľadajte, presnorte celé mesto, robte niečo!“

Robili, čo mohli, snažili sa. Snahu im nikto upriečť nemohol, lenže na svete nie je iba ponožkový vrah, sú ich desiatky, desiatky iných prípadov.

Tri dni po napadnutí Janky, dvanásteho januára o pol ôsmej ráno, pani v papučiach a roztrhanom župane našla zmrznuté dieťa. Ležalo v kontajneri na kope odpadkov, kam chcela prisypať svoje. Keď kontajner otvorila, skoro sa pocikala od hrôzy. Dieťa malo otvorené oči, a to vyľaká, treba uznať.

Krauz s Canisom prišli na miesto o sedem päťdesiatosem. Sedem päťdesiatdeväť prišlo smetiarske auto, ozrutný chlap v smradľavých zelených montérkach ich okríkol: „Chlapi, dzite s tým autákem bokem, my tu máme robotu, né!?“

Neuhli, dozvedeli sa, že toto je zdvojený rajón, kontajnery sú aj z ľavej, aj z pravej strany ulice a musia ich vyberať každý deň. Chodia sem pravidelne. V tejto časti sídliska sú o ôsmej, o štvrť na deväť končia ulicu a do deviatej vysýpajú na skládke komunálneho odpadu. Do pol desiatej majú prvú prestávku, o desiatej začínajú s druhým rajónom.

„Samozrejme, včera ráno sme ich vysypali, to, čo vidíte, nahnusili tie svine za včerajší deň a noc. Áno, sme si istí, môžete sa pozrieť do výkazov, boli sme tu včera ráno o tomto čase, nebolo tu nič, žiadna mŕtvola,“ odpovedal šofér smetiarskeho auta podstatne spisovnejšie než jeho kolega vysýpač.

„Tak môžeme tý kontajnére vysypat? Né? Tak my teda ideme, ale uvidzíte ten brajgel, porozsýpajú to kade-tade, hovadá, a my to budeme moset lopatuvat.“

Včera cez deň dieťa nikto nemohol odložiť, už by sa bol niekto ozval, takže v noci? Alebo dnes ráno, skoro ráno.

„Zavoláme Lengyela!“ rozhodol Krauz.

„To je kto?“ spýtal sa Canis.

„Súdny lekár."

„Dobrý? Mám vlastného… Ehm, chcem povedať, poznám jedného."

„Strč si ho, my používame svojho, ty vlastný! Kurva, čo všetko ste tam u tej Štátnej bezpečnosti ešte nepotrebovali, há? Vlastného súdniara! To mi stačí!"

„Kuš, a volaj, ľudia sa zbiehajú."

Krauz zaklopal na okno na prízemí, dôchodcu prežúvajúceho rannú kôrku požiadal, či by si mohol od nich služobne zatelefonovať.

Písal sa rok 1991, tie tri služobné mobilné telefóny, čo v tom čase boli v Našom Meste, vážili desať kilogramov a žrali dva litre nafty za hodinu. Desať kilogramov každý, nie spolu.

Dôchodca ochotne súhlasil. O hodinu prišiel doktor Lengyel. Výjazdová skupina už pracovala – technik rozkladal žlto-čierne číslice, fotografoval o dušu spasenú.

„Je to čerstvé, chcem povedať, že včera večer ešte žilo, museli ho odložiť v noci. Príčina smrti je podchladenie, nevidím žiadne stopy vonkajšieho násilia," mrmlal doktor, od úst sa mu valili kúdoly pary. „Koľko je stupňov?"

„Mínus osem," pohotovo hlásil dôchodca z okna na prízemí – odborným okom kontroloval vonkajší teplomer.

„To by sedelo, v noci mohlo byť mínus desať, možno dvanásť. Dieťa nemalo šancu. Môžem ho zobrať?"

„Môžete, ja som hotový," hlásil technik.

Ani policajný vyšetrovateľ nebol proti.

Doktor vzal dieťa za ruku, jemne ju nadvihol. Pohlo sa celé telíčko, ako keby nadvihol bábiku. Položili ho na čierny igelit, očistili od primrznutých servítok a cibuľových šupiek.

„Je to chlapec, úplne nahý, primerané proporcie novorodenca. Išlo o spontánny pôrod, nie o potrat, je úplne vyvinutý. Tu, vidíte? Pupočná šnúra je odtrhnutá, a nie odstrihnutá, ostalo z nej desať centimetrov. Beriem ho k nám, keď sa roztopí, otvoríme ho, ale asi nič viac nezistíme, než čo som povedal. Držte sa, chlapci. Ozaj, má modré oči, pozrite," doktor zotrel námrazu z oka, pod srieňom sa objavila modrá dúhovka.

„Tak toto nemusím," Krauz ustúpil. Canis sa pozrel, iba pokrčil plecami.

Novorodenca zabalili do čierneho vreca, naložili ho do auta pohrebnej služby. Lengyel dal vodičovi pokyny, chlapci v čiernom vyrazili. Mŕtvolku prevezú k nemu na súdne, bežný pracovný deň v pitevni sa môže začať.

„Tak kam?“ spýtal sa Canis.

Detektívi odprevádzali odchádzajúce auto so zvraštеným obočím – smutný začiatok pracovného dňa.

„Je tu dva, štyri, šesť,“ Krauz rátal vchody. „Šesť vchodov po osem poschodí, to máme…“

„Kašli na matematiku, Richard! Všimol si si tamten vchod? Ten,“ Canis ukázal do rohu osemposchodového paneláka, „ten v rohu.“

„Nie, čo je tam?“

„Oznam. Pani Zavadilová zvoláva nazajtra verejné zhromaždenie. Ide zakladať spoločenstvo nájomníkov bytov a nebytových priestorov, aby sa bránili zvyšujúcim sa cenám nájomného a plynu.“

„No a?“

„No a, no a… To je reakcia skúseného detektíva?“

„Choď do…“

„Klídek. Kto je to pani Zavadilová?“

„Netuším.“

„Ani ja, ale keď oslovuje ostatných a chce niečo organizovať, asi je tu doma, všetkých pozná, všetko vie, všade bola.“

„Tak poďme, ty všadebol.“ Krauz musel uznať, že Canis má pravdu – pani Zavadilová je ich človek.

Vykročili. Z vchodu paneláka vyšla ženička, zabalila sa do tenkého kabáta, šatku si stiahla do čela. Mráz ju štípal, ale jej odhodlanie nezlomil. Prešla popri nich, uniformovaného policajta obďaleč sa spýtala, čo sa stalo a či nemajú poruke hasičov.

„Viete, bývam až hore na ôsmom a už dobré dve hodiny cítim od susedky zdola plyn. To by nebolo najhoršie, ale dobré dva dni sa deje aj niečo iné, čudné. Či sa jej, chuderke, niečo nestalo. Je tehotná, aby tak tomu malému…“ ani nedokončila, aby neprivolala nejaké nešťastie.

Nelenili, zavolali hasičov, pre istotu aj údržbára. Hasiči stáli na siedmom poschodí pred dverami, ktoré im označila suseda. Špekulovali, ako ďalej.

„Plyn sme vypli, aj elektrinu, ale koncentrácia v byte môže byť vysoká, povedal by som kritická, stačí iskra, a le-

tíme, vážení. Ja osobne si to netrúfam vylomiť. Máme železné pajsre, ak škrtnú o niečo kovové, je zle," komentoval situáciu jeden z nich, asi veliteľ.

„Ale ak je vnútri a potrebuje pomoc, ide o sekundy," namietal lekár rýchlej zdravotnej pomoci. Koženú tašku si nervózne pohadzoval z ruky do ruky – bolo mu jasné, že okrem záchrany života tých vnútri musí dbať aj na životy vonku.

Domovníčka stála o poschodie nižšie, iba hundrala: „Len nenarobte brajgel, do to bude po vás upratuvat!"

„Chcelo by to zámočníka, aby rozobral zámku," navrhol veliteľ hasičov.

„Príde o hodinu, dovtedy je po nej," oponoval lekár. „Ide o sekundy!"

„Môžem vás poprosiť?" Canis sa pretlačil k dverám. Krauzovi nenápadne pošepol: „Richard, nech odstúpia a nepozerajú sa mi na prsty. Zariaď, nech sa nepozerajú."

Krauz roztiahol ruky ako radlicu, všetkých odstrčil na schodisko. Vztýčeným ukazovákom ich nasmeroval na odpočívadlo o poschodie nižšie.

Canis vybral z vrecka malú koženú kapsičku. Otvoril ju, pohľadom prebehol po štyroch oceľových planžetách. Každá mala iné vrúbkovanie, jedna bola úplne hladká. Detektív si nadýchal do dlaní, pošúchal ich, rozcvičil si prsty, vybral dve – jednu vrúbkovanú, druhú hladkú. Vopchal ich do zámky, chvíľu s citom zasúval a vyťahoval, zasúval a vyťahoval...

Zanadával, pokrútil hlavou, jednu vymenil. Druhý pokus. Vrúbkovaná niečo zablokovala, v zámke cvaklo, Canis sa zaprel plecom do dverí. Odrazil sa ako tenisová loptička od múra. Znova zanadával, teraz šťavnatejšie, sústredil sa na zámku. Opäť niečo cvaklo. Zaprel sa plecom, dvere sa s hlasným mľasknutím otvorili.

Hasiči s lekárom vyštartovali ako na povel, Krauza skoro prevalcovali. Canis si bleskovo zbalil „nádobíčko", neveriacky, zhrozene, trochu znechutene pokyvoval hlavou. Ticho si šomral: „Chýba mi tréning, v tom to je, tréning. Bol by som to otvoril za tridsať sekúnd na prvýkrát. Za starých čias, pravda."

Krauz sa usmial, oči sa im stretli. Canis sa nesmial, myslel to vážne – mal perfektný výcvik, no posledný rok strávil

ako všetci bývalí eštebáci vysedávaním doma a čakaním na vynesenie ortieľa. V podstate mal šťastie, nie ako iní kolegovia, našli mu miesto na oddelení vrážd. Podobná robota, ako robil doteraz.

Prví vošli hasiči s dýchacími prístrojmi. Krv bola všade. Najviac jej bolo vo vani a v kúpeľni, v kuchyni všade na dlážke. Mladá žena mala hlavu v plynovej rúre, obidve zápästia rozrezané. Už nekrvácala, bola zelená – mŕtva. Ružový froté župan by sa dal žmýkať.

„Chlapi, otvorte to veľké okno v obývačke! Jano! Otvor dvere! Áno, tie, a otvor aj okno na druhej strane, musíme urobiť prievan! Rýchlo!“ chrlil príkazy šéf hasičov.

„Je to spálňa…“ hlásil Jano, keď otvoril dvere. Vbehol dnu…

Vybehol, vracal do dýchacej masky. Chrbtom sa oprel o stenu v chodbe, zosunul sa na zem. Kolega mu priskočil na pomoc, posadil ho na koberec, strhol mu masku. Jano zalapal po vzduchu, hrubým rukávom si nešikovne utrel vývratky, rozmazal si ich po lícach. Jano bol mladý hasič, začal iba pred mesiacom.

„Prebohaživého,“ hlesol, skrútil sa v ďalšom kŕči.

„Chlapi, poďte,“ zavolal veliteľ hasičov.

Podarilo sa im otvoriť veľké okno v obývačke a balkónové dvere v kuchyni. Ani to nepomohlo. Rednúci pach plynu prekrýval mŕtvolný zápach hnijúceho mäsa. Lekár zo záchranky spozornel.

„To nie je z nej, je čerstvá.“

„Chlapi, poďte,“ zopakoval veliteľ hasičov, odhodlane vošiel do spálne.

Vyšiel zo spálne, pohľadom niekoho hľadal. Keď zbadal detektívov, iba hodil hlavou k dverám.

„Toto bude asi pre vás, chlapci.“

Krauz nazrel…

V posteli po pás prikrytý ťažkou perinou ležal na chrbte mladý chlap, sotva tridsaťročný. Pôvodne beloch, teraz čierny. Pôvodne konfekčná veľkosť 54, teraz 82. Z pravého oka mu trčala rukoväť skrutkovača. Ležal sotva meter od radiátora – vykurovacia sezóna bola v plnom prúde, hrial ako besný.

„Odhadujem tak dva, možno tri dni,“ usúdil doktor.

Bol veľký. Napuchol. A čierny. Hnil.

Krauz rozhrnul ťažké závesy, otvoril okno – všetkým sa uľavilo.

„Poďme dolu, suseda musí niečo vedieť," zbalil Canisa a vypadli.

„Pani, vy ste ich poznali?" Krauz začal vyšetrovanie, pripravil si zápisník.

„Nó…" vážne zatiahla spodná suseda, „ja tu bývam od samého začiatku, chlapci, už dvadsať rokov, oni prišli pred rokom. Takí mladí, furt sa hádali. Ona bola na rizikovom a on len slopal, robotu mal takú, no, ako barový mamľas. To za našich čias nebývalo."

„Čo je to barový mamľas, pani?"

„Teraz tomu hovoria ten oný, vyhadzovač. Po nociach sa flákal, cez deň drichmal, hovn… Ehm, chcem povedať, že nič jej nepomohol. Ako hovorím, furt sa hádali. Viete, všetko som počula, však tie panely sú také tenké. Občas som jej, chuderke, nakúpila, keď nevládala. Po bitke…"

„Prosím!?"

„No čo, poviem, ako je – mlátil ju jak žito!"

Krauz si s kolegom vymenil zhrozený pohľad, prípad sa začínal rysovať v jasnejších kontúrach.

„Tehotnú ženu?"

„Bil ju jak žito."

„Kedy ste ho videli naposledy?"

„Čo ja viem."

„Myslím živého."

„Vídala som ho raz do týždňa, možno ani to nie. Čo ja viem, kedy naposledy? Nechýbal mi. S chrapúňmi sa nebavím. Uznajte, mlátiť tehotnú ženu!"

„A ju?"

„Včera? Nie! Predvčerom."

„To bola ešte tehotná?"

„Bola. Brušisko ako bubon."

„Môžeme si od vás zavolať? Služobne."

„Tak poďte vedľa."

Zavolali doktora Lengyela. Nestihol sa ani vyzliecť a musel utekať naspäť.

„Fakt o nervy s vami dvomi," počastoval Krauza s Canisom, keď sa už druhýkrát unúval na tú istú ulicu.

„Chýbal si nám, no čo už.“

„Ja si ich obzriem a vy zatiaľ prebehnite okolité byty. Varujem vás! Nájdite všetky mŕtvoly na ulici, lebo tretíkrát ma sem už nedostanete,“ zahral naštvaného.

Nebolo treba chodiť po okolí. Ľuďom síce šibalo ako nikdy predtým, ale v jeden deň toho bolo dosť aj na vola. Aj na jednu ulicu. Vražda novorodenca, vražda manžela, samovražda manželky.

Doktor Lengyel zistil, že žena s hlavou v plynovej rúre už nie je tehotná. Kde je jej dieťa a kto zapichol tyranovi do oka skrutkovač, bolo jasné zo stôp na mieste činu.

Krauz poklepal kolegu po pleci, hlavou mu naznačil, aby vypadli. Posledné, čo počuli, boli pokyny doktora Lengyela, aby ním hýbali čo najopatrnejšie, lebo keď im praskne v spálni…

Za rohom natrafili na lahôdky.

„Dáš si parížsky? Alebo tresku?“ spýtal sa Canisa.

„Ani neviem. Trochu silná káva na jeden deň. To tu mávate na vraždách často takýto nával?“

„Ivanko, ani nie, to iba kvôli tebe, na privítanie. Tak tresku?“

„Radšej. Ten parižák vyzerá ako to, čo vytekalo z toho hasiča. Radšej asi tresku. A jednu vodku, ak ťa môžem pozvať.“

„Môžeš. Burger často spomína na časy, keď v takýchto prípadoch fasovali pol litra rumu na výjazd, ale vtedy boli ešte normálni ľudia na normálnych miestach.“

„Ja platím.“

„Šetri sa, synku, ešte sme neskončili službu.“

Banálnu vraždičku na privítanie mal Ivan Canis za sebou. Krauz rýchlo zistil, že majú nového parťáka, na ktorého sa dá spoľahnúť. Aj Burger videl, že to Krauz zistil, ale nehovoril nič, iba sa usmieval popod fúzy. Tušil, že novovznikajúca dvojica bude mať v najbližších dňoch dosť možností, aby sa zohrala.

O pár dní sa hosť z Rakúska pozabudol v hotelovej izbe, nasypal si na zrkadielko o dva centimetre dlhšiu lajničku než zvyčajne. Nos mu sčervenal, oči zaslzili, striaslo ho. Chytil ho amok a zabil ju.

Dve hodiny predtým sa v hotelovom bare dohodli, že za tisícku sa jej môže urobiť do vlasov, lebo tak to mal najradšej, a tá jeho doma, tá tlstá krava, to nie a nie pochopiť.

Ale o vyskakovačke s osemnásťcentimetrovou čepeľou reč nebola. Keď hore na izbe zistila, že mu šibe, bolo už neskoro. Dvadsaťosem bodných rán. Jeden prsník jej takmer amputoval.

Krauz s Canisom mali opäť službu, pojem sexuálna turistika ešte nepoznali, rakúsky úchyl zjavne áno. Našli ho na nábreží päťdesiat metrov od hotela, celý krvavý, iba v slipoch, na mramorovom zábradlí vzýval boha Slnka, aby mu dal silu a vnukol myšlienku, ako z toho svrabu vybŕdnuť.

„Hej, entschuldigen, aber, haben sie, bitte, feuer?“ Ivan použil jednu zo svojich skrytých zbraní, zložil naháča zo zábradlia za päť minút bez násilia. Ukecal ho. Keď mu nasadzoval putá, Krauz iba čumel.

„S Rusom by som sa ako-tak, ale toto!? Asi sa fakt oplatí ovládať aspoň jeden cudzí jazyk. Si dobrý, Ivanko, frajer!“ chválil ho Krauz.

Ivan Canis zapadol. Partia ho prijala, ale bremeno minulosti si každý z nás nesie celý život a byť chvíľu modrý, keď si celý čas červený, znamená byť vlastne fialový. Ale nakoniec sa každý vyfarbí.

Aby im nebolo smutno, ozval sa Lengyel.

„Novorodenec zomrel na podchladenie, ako som predpokladal. Mužovi prenikol hrot skrutkovača do polovice mozgu – veľká sila, veľká nenávisť, asi aj veľké utrpenie. Ona rodila asi osem hodín pred samovraždou. Prípad môžete uzavrieť, správu vám pošlem...“

„Zajtra?“

„Riško, keď pôjdeš okolo, zastav sa, dám ti niečo proti horúčke.“

„Pozajtra?“

„Dobre, tak dvojitú dávku.“

„Tak načo vlastne voláš? Načo nás dráždiš?“

„Lebo bojujeme na všetkých frontoch. Mám niečo aj k ponožkárovi.“

Krauz okamžite ožil.

„Vyhodnotili sme všetky tri útoky, výsledok je jednoznačný. Do výpočtu jeho vlastností si pripíšte ľavorukosť. Robí vôbec ešte niekto na ponožkárovi?“

„Všetci a... nerýp! Hovoríš ľavorukosť?“

„Stopercentne. Posledná napadnutá…“

„Tá karatistka?“

„No, tá. Posledná napadnutá to vo výpovedi naznačovala, ale my už máme nezvratné dôkazy, že je ľavák, keď prídeš, ukážeme ti modelovú situáciu a…“

„Prídem, vlastne už aj idem!“

Krauz venoval prípadom sériového vraha všetok čas, ale taktika ponožkového vraha bola geniálna, akoby vedel, že po dlhších odmlkách stratí vedenie polície trpezlivosť, hlavne záujem, a že tlak nových prípadov odsunie tie jeho do úzadia. Zatiaľ mu to vychádzalo, no nie u Krauza, ten záujem nestrácal. Ani ostražitosť. (Vtedy ešte netušil, že sa dali na beh na dlhé trate, že prejde tri a pol roka, kým Ondrejovi vymerajú doživotný trest.)

Zatiaľ mu taktika vychádzala, robil krátke aj dlhé pauzy a detektívi boli zmätení, nevideli v tom systém, žiadny odkaz, stopu, ktorej by sa chytili. Čakali, kedy sa znovu ozve, kedy sa prejaví, kedy im o sebe nechá ešte viac informácií, aby sa priblížili na dostrel. Nečakali dlho.